मनसः श्रमोमनःखेदोनमेस्ति इतिचिंतयामासेत्यन्वयः ॥ ततएवं तस्य चिंतानंतरमित्यर्थः ॥ १६ ॥ स्वकर्मभिः राजद्रोहिणोदुष्टस्यैव दंडइत्येवमादिभिर्घोषवंतः ॥ पूर्ववृत्तांतस्य सर्वान्प्रति प्रकटं प्रतिपादनं घोषणं ॥१७॥ १८ ॥ चारयामास स्वार्थेणिच् ॥ चरणेन ददर्शेत्यर्थः ॥ १९ ॥ चत्वरान् द्वारसमीपेबहिर्बद्धान् ॥ गृहैः संबाधाः निबिडाः शृंगाटकानि चतुष्पथान् ॥ २० ॥ उपरथ्याः स्वल्पवीथ्यः ॥ गृहांतरान् गृहद्वयमध्यभागान् चतुष्केषु चतुष्पथेषु ॥ २१ ॥ चारीकइतिपाठेपिचारइत्येवार्थः ॥

पीडांकुर्वंतिरक्षांसिनमेस्तिमनसःश्रमः॥ ततस्तेसंवृताकारंसत्त्ववंतंमहाकपिं॥ १६॥ परिगृह्ययुर्हृष्टाराक्षसाःकपिकुंजरं॥ शंखभेरीनिनादैश्चघोषयंतःस्वकर्मभिः॥१७॥ राक्षसाःक्रूरकर्माणश्चारयंतिस्मतांपुरीं॥ अन्वीयमानोरक्षोभिर्ययौसुखमरिंदमः॥१८॥ हनूमांश्चारयामासराक्षसानांमहापुरीं॥ अथापश्यद्विमानानिविचित्राणिमहाकपिः॥१९॥ संवृतान्भूमिभागांश्चसुविभक्तांश्चचत्वरान्॥ रथ्याश्चगृहसंबाधाःकपिःशृंगाटकानिच॥२०॥ तथारथ्योपरथ्याश्चतथैवचगृहांतरान्॥ चत्वरेषुचतुष्केषुराजमार्गेतथैवच॥ ॥ २१ ॥ घोषयंतिकपिंसर्वेचारइत्येवराक्षसाः ॥ दीप्यमानेततस्तस्यलांगूलाग्रेहनूमतः ॥ २२ ॥ राक्षस्यस्ताविरूपाक्ष्यःशंसुर्देव्यास्तदप्रियं॥ यस्त्वयाकृतसंवादःसीतेताम्रमुखःकपिः ॥ २३ ॥ लांगूलेनप्रदीप्तेनसएषपरिणीयते॥ श्रुत्वातद्वचनंक्रूरमात्मापहरणोपमं॥ ॥ २४ ॥ वैदेहीशोकसंतप्ताहुताशनमुपागमत्॥ मंगलाभिमुखीतस्यसातदासीन्महाकपेः॥ २५ ॥ उपतस्थेविशालाक्षीप्रयताहव्यवाहनं॥ यद्यस्तिपतिशुश्रूषायद्यस्तिचरितंतपः॥ २६ ॥

आर्षं साधुत्वं चारशब्दात्स्वार्थेआर्षईकः ॥ २२ ॥ तस्य हनूमतोलांगूलाग्रे दीप्यमाने तदप्रियं देव्याः शशंसुः॥ २३॥ परिणीयते परितोनीयते आत्मापहरणोपमं तादृग्दुःखजनकं ॥ २४ ॥ उपागमत् ध्यानेनोपासितवती ॥ यद्वातत्र समीपे ज्वलमानमग्निमुपासितवती ॥ २५॥ प्रयता शुद्धमती ॥ २६ ॥